

Dnr 22KS29
2022-03-28

Malin Björklund
malin.bjorklund@gavle.se

Fördelning disponibla medel för stiftelser med förutbestämda ändamål

Sex av de donationsstiftelser som Gävle kommun förvaltar har ett förutbestämt ändamål enligt urkunden. Det innebär att det i urkunden är bestämt vilken eller vilka organisationer som ska få ta del av stiftelsens pengar. Några ansökningar kommer därför inte in till dessa stiftelser, pengarna betalas ut till de förutbestämda ändamålen så snart de disponibla medlen blir kända från SEB.

De stiftelser som har förutbestämda ändamål är:

Stiftelsen Brännerifonden

År 1845 lades Bränneriverkets rörelse ned och verket med dess tillhörigheter såldes. Den 15 oktober 1849 beslöt stadens societeter och föreningar samt övriga invånare å allmän rådstuga att bränneriverkets behållna tillgångar skulle förvaltas av en särskild å allmän rådstuga, att räntan å 80 000 kronor av dessa tillgångar varje år skulle överlämnas till Gävle stads fattigvårdsstyrelse såsom bidrag till kostnaderna för stadens fattigvård. Idag går hela fondens avkastning till:

- Fattigvården, numera Socialnämnden.

Stiftelsen Societaternas anslag

Till fattigvårdens understöd

En av stadens fem societeter lämnade år 1820 Gävle stad ett lån på 16 666 riksdaler 32 skillingar banko mot sex procents årlig ränta med skyldighet för staden att utbetala denna ränta "till fattigvårdens understöd". Detta "lån" torde vara att betrakta som en ren donation.

- Avkastningen överförs till Socialnämnden.

Stiftelsen August Normans understödsfond

Den 27 april 1917 donerade Augusta och Josef Norman 45 000 kronor för att uppfylla deras broder August Normans önskan om att bilda en fond under namnet August Normans understödsfond. Fonden skulle stå under Drätselkammaren i Gefle vård och förvaltning. Den årliga avkastningen ska disponeras på följande sätt:

- Räntan av 30 000 kronor (84%) ska användas till förmån för filantropiska (välgörande) inrättningar i Gävle.
- Räntan av 15 000 kronor (16%) ska användas till Kyrkorådet i Gefle Heliga Trefaldighets församling. De ska använda 2/3 av räntebeloppet till uppehållande av kyrkans diakoniss-verksamhet för frivillig självvård och återstående 1/3 av räntan till främjande av Gefle Seaman´s Mission.

Stiftelsen Carl Johan och Axel Lennstrands fond

Fabrikören Carl Johan Lennstrand avled 21 juli 1917 och hans son, grosshandlaren Axel Lennstrand, avled 31 januari 1946. De båda hade upprättat ett testamente med en fond där:

- Avkastning på 25 000 kronor (23%) ska överlämnas till barnavårdsnämnden och användas till understöd åt nyblivna ogifta mödrar, vilka befinner sig i "behövande omständigheter utan att dock vara föremål för fattigvård".
- Avkastning på 20 000 kronor (19%) ska överlämnas till Frälsningsarméns slumverksamhet.
- Avkastning på 5 000 kronor (5%) ska ställas till styrelsemannen för sjukhuset att tilldelas fattiga sjuka såsom understöd och hjälp under den tid de är inlagda på sjukhuset, även som för andra hand användas som en första hjälp vid deras hemgång från sjukhuset.
- Avkastning på 10 000 kronor (9%) ska användas till anordnande av friluftskonserter i Gävle, företrädesvis i Rådhusplanen. (sökbart för medborgare)
- Avkastning på 48 000 (44%) kronor ska disponeras av kommunstyrelsen att användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som kan på något sätt ha karaktären av "fattigvård" (sökbart för medborgare).

44% av disponibla medel per år användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som på något sätt kan ha karaktären av "fattigvård". Övriga 56% ska användas till mottagare bestämda i urkunden.

Stiftelsen Tekla och Majken Lindgrens fond

Tekla Lindgren föddes 28 mars 1861 och arbetade större delen av sitt liv som lärarinna. Hennes syster, Majken Lindgren, föddes 30 januari 1863. Hon arbetade bland annat som linnesömmerska och hos firman Sjöströms fabriks bod. 1942 upprättade de ett testamente och donerade 5 000 kronor till en fond med namn Tekla och Majken Lindgrens fond. Avkastningen ska gå till:

- Jonas Selggrens sanatorium till patienternas bästa, idag lungkliniken på Gävle sjukhus.
- Jonas Selggrens sanatorium var den tidens tuberkulosanstalt. 1975 fick länssjukhuset en lunglinik och sanatoriet tömdes. Året efter öppnade de ombyggda lokalerna som äldreboende under namnet Selggrensgården.

Stiftelsen Lotten Westergrens barnhemsfond

Lotten Westergren har i sitt testamente den 12 mars 1935 donerat 10 000 kronor. Avkastningen ska årligen delas ut till:

- Frälsningsarméns barnkoloni och barnhem eller dylik anstalt (under förutsättning att Frälsningsarmén fortfarande har barnhem efter Lotten Westergrens död).

Utdelningen kommer att ske enligt nedan:

Stiftelser	Summa att dela ut	Fördelat enligt nedan
Brännerifonden	74 805	Allt till välfärd
Societeternas anslag	14 528	Allt till välfärd
August Normans understödsfond	52 465	Välfärd 45 645 kr Heliga Tref. Diakoni 4 547 kr Gefle Seaman´s Mission 2 273 kr
Cj o Axel Lennstrands fond	90 581	Välfärd 20 834 kr Frälsningsarmén 17 210 kr Gävle sjukhus 4 529 kr Friluftskonsorter (sökbart) 8 152 kr Sökbart 48 008 kr
Tekla och Majken Lindgren	4 454	Allt till Gävle sjukhus lungavdelningen
Lotten Westergrens barnhemsfond	5 495	Allt till Frälsningsarmén
Totalt	242 328	

Vi har genom åren alltid delat ut precis 80% av förvaltningsresultatet till dessa förutbestämda ändamål, vilket är det lägsta beloppet att dela ut för att stiftelserna ska förbli skattebefriade. Men det innebär att kapitalet hela tiden växer. Från förra året, 2021, beslöts därför att i stället hela förvaltningsresultatet ska delas ut, detta i samråd med Martin Svaleryd.

Stiftelsen John Rettigs resestipendiefond har tidigare år handlagts av Mellansvenska handelskammaren, detta enligt stiftelsens statuter. Stiftelsen har därför räknats som en av stiftelserna med förutbestämt ändamål eftersom pengarna direkt har delats ut till Handelskammaren och att de sedan har tagit in ansökningar och delat ut pengarna till de bäst lämpade mottagarna. Från och med i år handläggs även den här stiftelsen av SG-Ekonomi, detta genom ett beslut under 2021, se KS ärende 21KS77. Stiftelsen kommer nu att hanteras som övriga sökbara stiftelser, där Kommunstyrelsen beslutar. Det vill säga ansökningar kommer att komma in via e-tjänst, för Rettigs är ansökningsperioden hela april. Stiftelsens utdelning kommer sedan att gå upp i KS för beslut i juni.

Malin Björklund
Verksamhetscontroller SG-Ekonomi